

Kunstgrastilsyn 2022

Granulat frå kunstgrasbaner, status etter tilsynsaksjonen

Gunn Helen Henne

14.12.2022 - Forureiningsveka - Plastforureining

Statsforvaltaren i Vestland

14.12.2022

15 minutt om kunstgras:

- Nytt regelverk i 2021
- **Nasjonalt tilsynsaksjon i 2022 - resultat**
- Vidare oppfølging i 2023

Forureiningsforskrifta kapittel 23A:

*Utforming og drift av **idrettsbaner** der det brukes **plastholdig løst fyllmateriale***

Plastholdig løst fyllmateriale = ?

Definisjon i forskrifta:

faste partikler i kornet eller revet form som ikke løses opp i vann som inneholder syntetisk materiale med innhold av polymerer

Betyr i praksis:

- **gummigranulat**
- andre **plastholdige partiklar** / korn / **oppriven plast**
- sand / mineral som er **kledd med plast**

(kortform «**granulat**»)

Idrettsbaner = ?

Definisjon i forskrifta:

der det utøves idretts- eller fritidsaktiviteter på

- *utendørs baner*
- *innendørs baner*

Betyr i praksis:

- **kunstgrasbaner**
- andre idrettsbaner, som t.d. **travbaner**
- andre baner for fritidsbruk, som t.d. **ballbingar, balløkker, leikeplassar,**
...

Kven, kva, når...?

Forskrifta gjeld for:

«**Den ansvarlige**» for idrettsbana, som er:

- Den som **eig** bana
- Den som **driftar** og/eller **vedlikeheld** bana

Fristar:

- Alle krav gjaldt frå **1. juli 2021**, for alle **nye** idrettsbaner
- Generelle krav gjaldt frå **1. juli 2021**, for **alle baner**, uansett byggeår
- **Utsett frist** for nokre krav for **eksisterande** baner, og baner med **byggjeløyve gitt** før 1. juli 2021

Krav som gjeld **alle baner**

- **Tiltak mot spreining** av granulat med brukarane og tiltak for å redusere spreining av granulat som er i bruk eller er lagra på bana til miljøet rundt bana
- **Informasjon** til brukarar av bana om spreining og tiltak for å redusere spreininga
- **Ombruk** av oppsamla granulat skal skje **på same bana** (dersom fyllmaterialet er eigna til det), elles **levere som avfall**
- **Vurdere å byte til alternativt fyllmateriale utan plast** (gjeld nye baner og ved rehabilitering av eksisterande)

Krav som gjeld **alle baner** (forts.)

Dokumentasjon som må takast vare på i **minst 5 år**:

- **Tiltak gjennomført** for å oppfylle forskrifta
- **Vurderingar og tiltak** for å etterleve substitusjonsplikta
- **Mengd og type** granulat som er **fylt på** årleg
- **Mengd og type** granulat som er **fjerna** årleg, og korleis det vart handtert

■ Kommunen vurderer å gripe inn etter kunstgress-annonse

- DÅRLIG MILJØLØSNING

Eieren av kunstgresset kan bli pålagt å sende det til Danmark.

OLE MARTIN RØSSLAND
@olemartinrossland

Et mer eller mindre tilfeldig sak på Finn har rettet offentlige myndigheters oppmerksomhet mot en annonse fra Arena.

Idrettskomiteen i Bygarden kommune var på jakt etter noen byller, da det dukket opp en annonse for noe helt annet.

I annonsen gir det bort 300 kvadratmeter med kunstgress.

- Kunstgresset har vært brukt som benedekke på Sotra Arena, og vi fikk tilkjert ca. 300 m² av dette dekket når det skulle byttes. Gresset inneholder granulat som utfyllingsmateriale, står det i annonsen.

Planen var å legge dekket i hagen, for å lage en lettstelt og grøn «ferdigplass». Men planene for hagearbeidet er endret, og da grønen nå ikke lenger har bruk for det, gir han det bort mot betaling, opplyser han.

Idrettsen reagerte på at dette kom fra hans område, Sotra Arena i Bygarden.

Siden saken ble kjent har eiere og drivere av idrettsanlegg vært underlagt strenge lovkrav for håndtering av brukt kunstgress.

Undersøkes

Ifølge Miljødirektoratet antas granulat fra kunstgressbaner å være den mest store landbaserte kilden til mikroplast i Norge. Derfor skal kunst-

GIS BORT: Omkring 300 kvadratmeter kunstgress er lagt ut på Finn.no.

” Mikroplast er ikke noe man ønsker i jordmonnet hjemme. Det kan forurense hele hagen.

kan ha noe for seg å la det leve videre, sier han. Nå kan selgeren i stedet risikere å få kompromis på naboen.

Vurderer oppbevaringen
Vivian Sandvik som er leder ved Miljørettet helsevern i kommunen opplyser at de vil

KUNSTGRESS: En annonse fikk en ansatt i Bygarden kommune til å stoppe opp. Kunstgresset har vært brukt som benedekke på Sotra Arena. Gresset som blir inneholder granulat som er en kildet til mikroplast, står det i annonsen.

Krav som gjeld **innandørs baner**

- **Hindre utslepp** av granulat via avløpsvatn
- **Tiltak mot spreiging** via brukarar

Krav som gjeld utandørs baner

- **Oppsamling** av granulat frå drensvatn og overvatn
- **Tiltak mot spreining** via
 - brukarar
 - anleggsmaskiner
 - vedlikehaldsutstyr
 - snøryddingsutstyr
- **Fysisk barriere** rundt bana
 - minst 20 nederste cm skal vere tett
 - NB - kravet gjeld for **nye baner** og ved **rehabilitering** av eksisterande baner

Vinterdrift og snørydding

- Snø frå bana skal deponerast på eige område **på** eller **utanfor** bana
- Tiltak for å sikre at granulat ikkje vert spreidd til miljøet rundt bana gjeld heile året!
- For vinterdrifta vil det seie at snøen vert liggande i ro i snødeponiet til granulatet i den kan
 - **tilbakeførast** på bana til våren
 - leverast som **avfall** på lovleg vis

Krav som gjeld nye baner og ved rehabilitering

- Alle:
Vurdere **alternativ** til plasthaldig fyllmateriale (og velge det dersom ikkje urimeleg kostnad eller ulempe)
- Ute:
Fysisk barriere rundt bana for å hindre spreiding av plasthaldig fyllmateriale, med **minst 20 cm tett kant** nederst

Fotball

Denne banen til 9 millioner kroner var ny i sommer

Her er resultatet av flommens herjinger på Voss.

Olabanen på Voss var helt ny i sommer. Den kostet rundt 9 millioner kroner. Nå er den og nabobanen ved siden av ødelagt etter flommen forrige uke. Foto: Bergens Tidende-tipser

Foto: [Aftenposten 05.11.2014](#), [Bergens Tidende 25.11.2022](#)

Fotballbanene på Voss ble totalskadet av flommen. Nå har Voss Cup-sjefen svar på om det blir cup i sommer

ble byttet ut med kanopadling da fotballbanene på Voss ble ødelagt av flom. Nå jobber Hallgeir Finbråten for å redde den årlige og populære sommerturneringen i bygden.

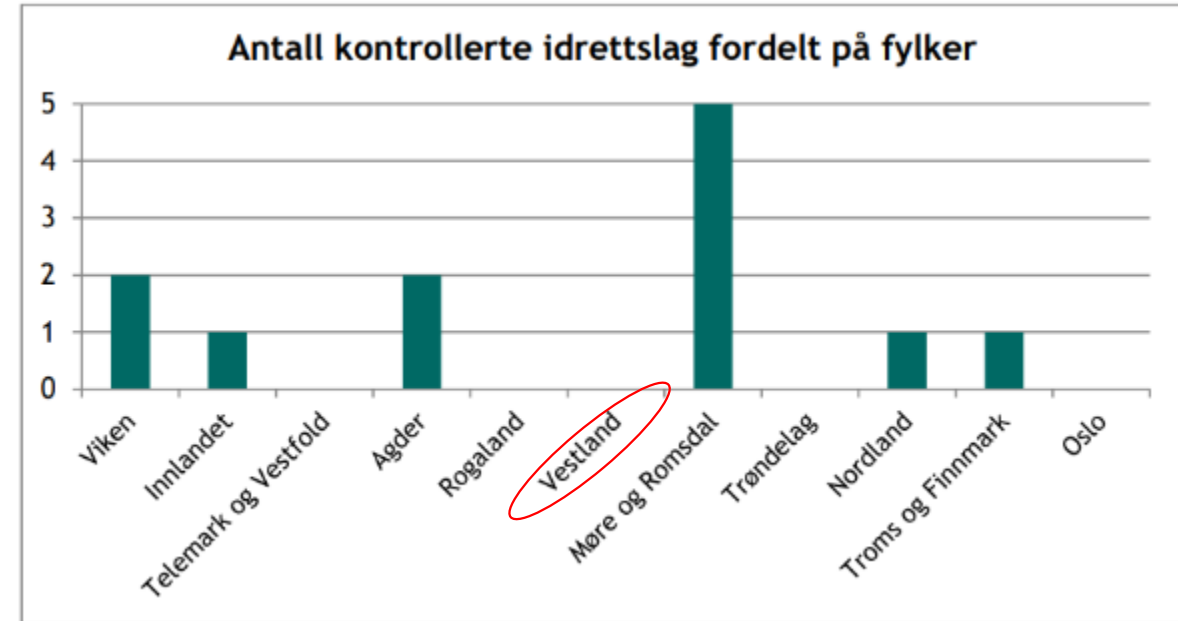
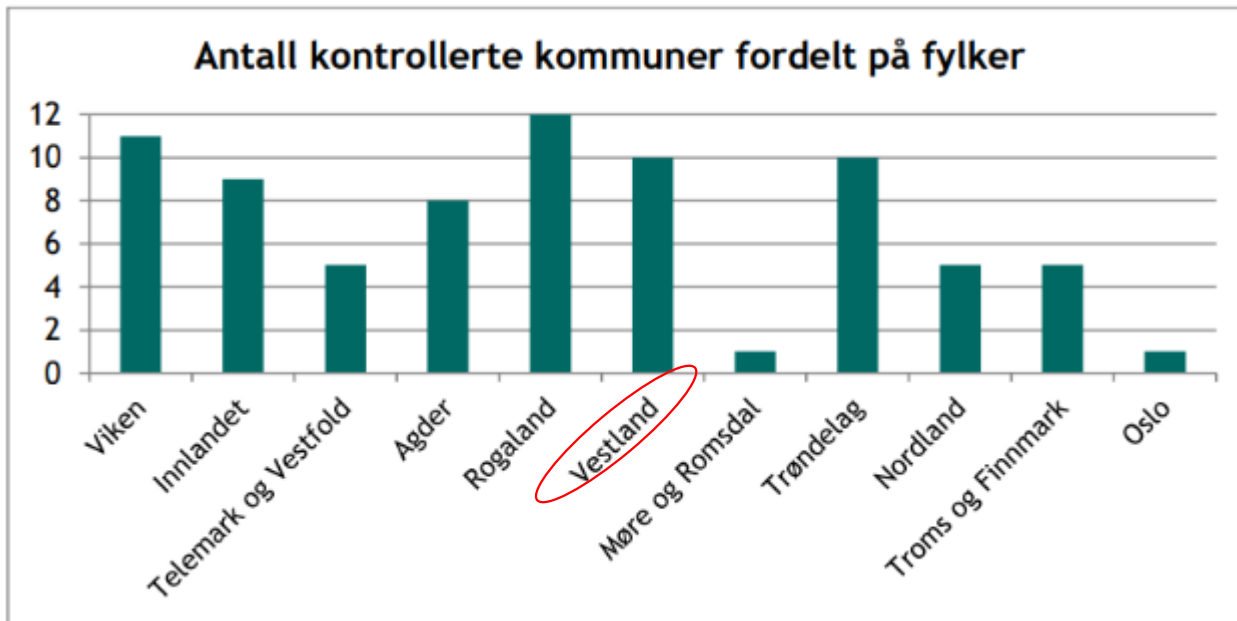

Hallgeir Finbråten i FBK Voss sier det var helt forferdelig å se hvordan banene ble ødelagt. FOTO: PRIVAT

Tilsynsaksjonen 2022

- 88 tilsyn landet rundt, av disse 76 med kommunar
- 72 av 88 kontrollerte hadde brot på forskrifta

Statsforvaltaren på tilsyn

Kva sjekkar vi?

- Liv og lære – kva blir sagt, og kva kan dokumenterast/ verifiserast
- Fungerer rutinar og tekniske/fysiske tiltak i praksis?
- Er forskriftsfesta krav oppfylt?

Korleis reagerer vi på det vi finn?

- **Avvik – brot** på lov og forskrift
- **Merknad – forbetningspunkt** som ikkje er direkte brot (kan bli det over tid)
- **Frist for retting**, eventuelt med varsel om **tvangsmulkt**

BØRST AV DEG HER

Gummigranulat
hører til på bana

Takk for at du trener på i fjøst!

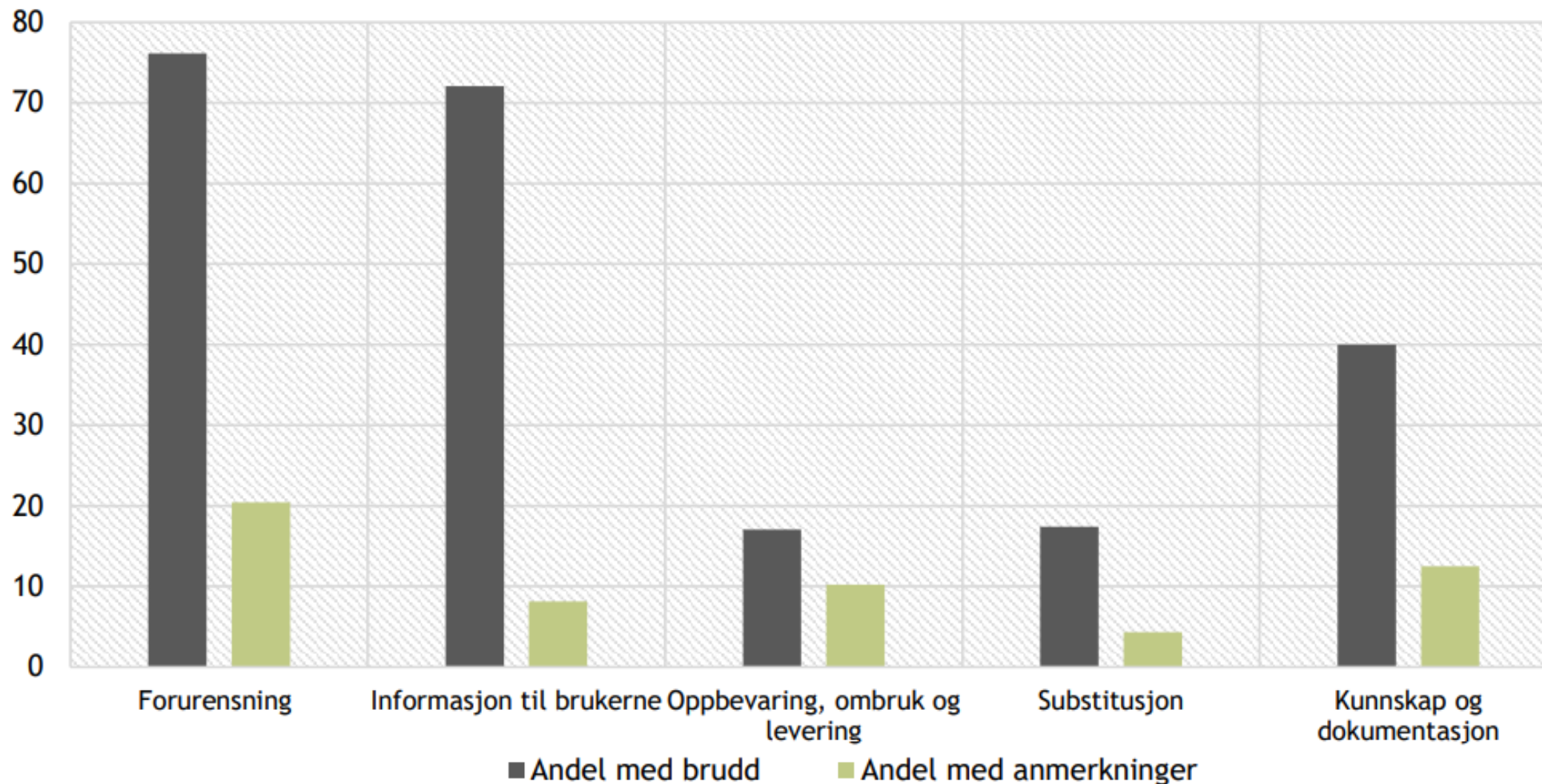
Kva fann vi?

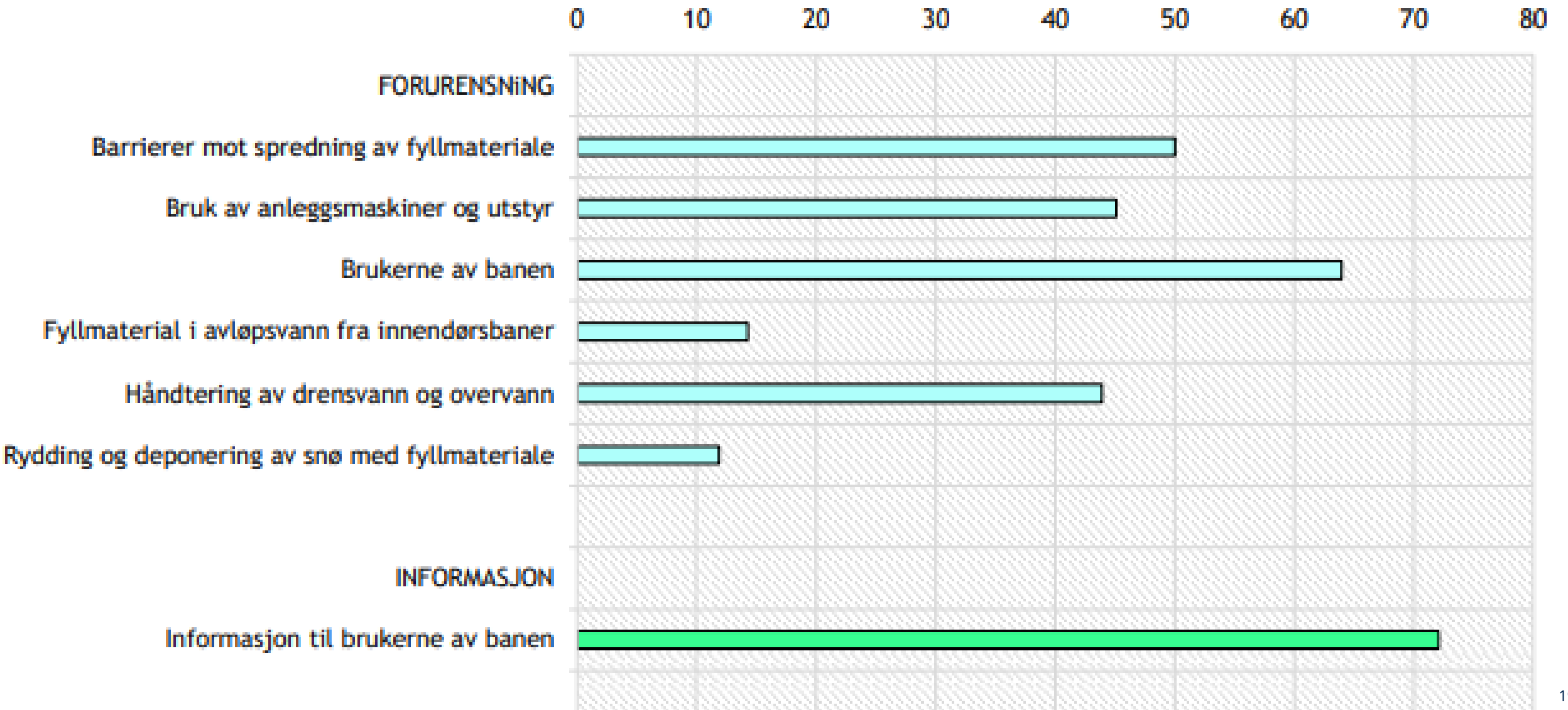
Kontrollresultater fordelt på kontrolltemaer

Andel kommuner og idrettslag med brudd og anmerkninger. Enhet %

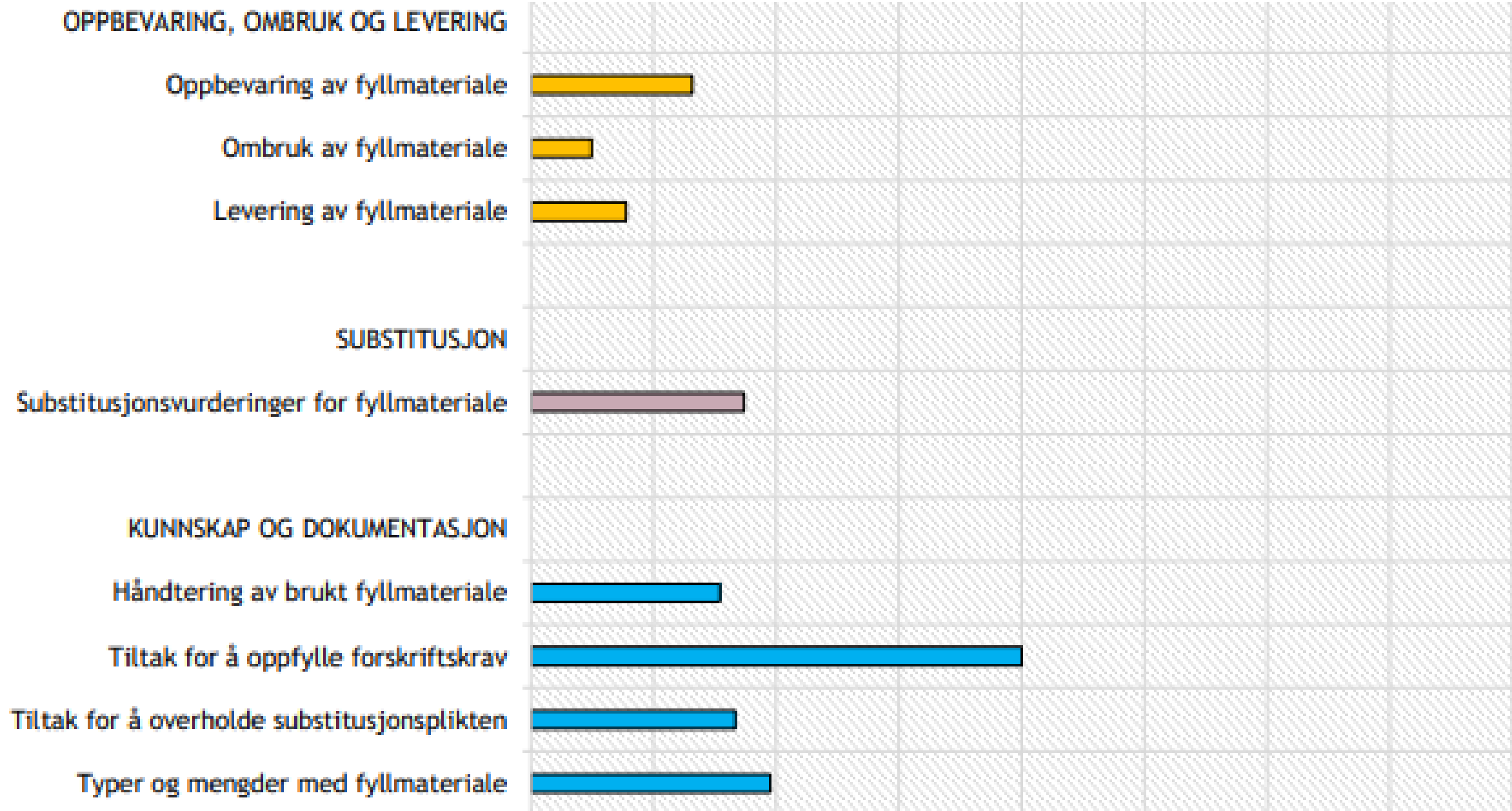

Andel virksomheter med brudd. Enhet %

Andel virksomheter med brudd. Enhet %

0 10 20 30 40 50 60 70 80

Kva fann vi?

Ikkje bare elendighet – heldigvis!

Men likevel ein god del som står att å gjere for å etterleve forskrifta.

Kommuner bryter kunstgresskrav

De mangler kostestasjoner, avløpsfilter og har for dårlige rutiner til å forhindre forurensning i flere kommuner, mener Statsforvalteren i Vestland.

Marita Ramsvik
marita.ramsvik@bt.no

1. juli i fjor kom det en rekke nye krav for kunstgressbaner i Norge.

Like før sommeren gikk Statsforvalteren i Vestland til aksjon for undersøke om reglene følges.

De fant ut at åtte av ti kommuner i fylket bryter forskriften.

– Noen har jobbet hardt for å

ner utenfor fotballbanene og forurensere naturen.

Ifølge senioringeniør Henne hos Statsforvalteren i Vestland er det ulike grunner til at kommunene bryter reglene, men fire hovedfeil går igjen:

- De mangler kostestasjoner ved inn- og utgangen av fotballbaner.
- De mangler filter til å fange opp granulater som havner i kummer og liknende steder der regnvann renner ut.
- De mangler rist i inngangspartier der utstyr og kjøretøy blir fraktet inn og ut av banen.
- De har for dårlige rutiner når det gjelder snørydding av banene.

En del kommuner mangler

Fravær av informasjonsskilt,

sluk uten filter

ved utganger a

blant regelbru

– Vår komm

ge andre, har f

Det tar tid å få

Vaage i eiendo

Ifølge Vaag

godt i gang.

Kommunes

fire millioner

kunstgressbar

ne.

De holder

rehabiliterer tre

alle kommer til

kravene. Og in

tror Vaage de n

re idrettsanleg

kravene.

er kommune er

leder for seks
syn i Miljødi
de forventer at
opp i brudde-
dekket under

ne vil følge opp
t brudd på lov-
et og eventuelt

Spør om kunstgras- forureining

– Underteikna har i inneverande kommunestyre-periode hatt spørsmål før angående plast/gummigranulat på idrettsbanane i Kvinnherad. Diverre er eg nøydd til å ta det opp på nytt, skriv Matthias Zimmermann i spørsmål til ordføreren.
Foto: Morten Nygård

Vegen vidare

Statsforvaltaren

- Fleire tilsyn med kommunar
- Tilsyn med idrettslag
- Samarbeid med fotballkretsane og fylkeskommunen
- Rettleiing

Anleggseigarar og ansvarlege for drift og vedlikehald av baner

- Få ting på stell

Impulsar (og direktiv) frå Europa

- Endå strengare regelverk?

Referansar

- Oppsummering av tilsynsfunna i heile landet | Miljødirektoratet
<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/november-2022/gummigranulat-pa-kunstgrasbanar-mange--manglar-tiltak-for-a-hindre-spreiing/>
- Oppsummering av tilsynsfunna i Vestland | Statsforvaltaren i Vestland
<https://www.statsforvalteren.no/nn/vestland/miljo-og-klima/avfall-og-gjenvinning/atte-av-ti-kommunar-bryt-forskrifta-for-kunstgrasbaner/>
- Forskriftskrava i *forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften), kapittel 23A - Utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale | Lovdata
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_7#KAPITTEL_7-6
- Rettleiing om utforming og drift av kunstgrasbaner | Miljødirektoratet
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/avfall/for-naringsliv/utforme-og-drifte-kunstgressbaner/> - med vidare lenker

Hald
granulatet
på bana!

Foto: Alexander Fox | PlaNet Fox fra Pixabay

Statsforvaltaren i Vestland

Gunn Helen Henne

senioringeniør

gunn.helen.henne@statsforvalteren.no

57 64 31 40

Facebook @SFVestland

Twitter @SFVestland

Nettside statsforvaltaren.no/vl